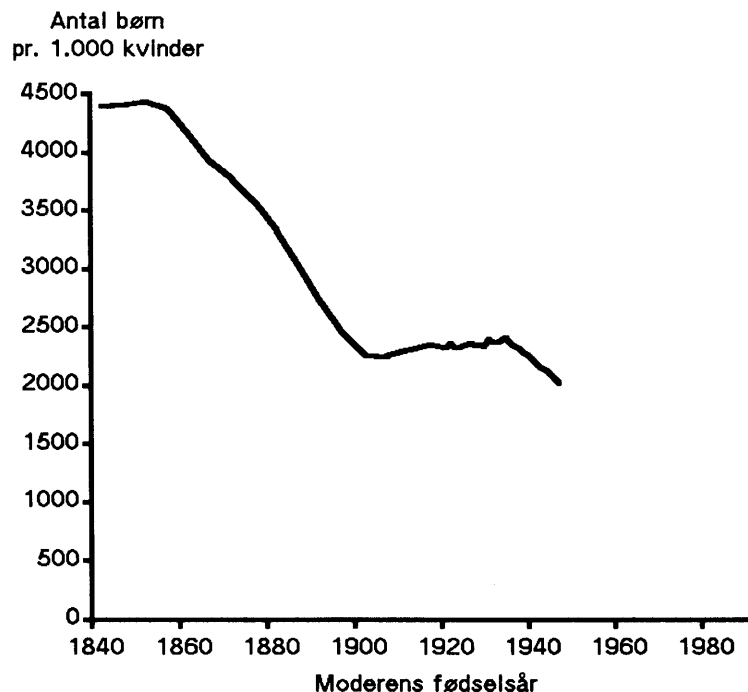

Fremskrivningen var foretaget på grundlag af de meget lave nettoreproduktionstal, man registrerede i 1982/83, som senere viste sig at være de laveste i dette århundrede.

I stedet for nettoreproduktionstallet kan man anvende den samlede fertilitetskvotient for de enkelte generationer. Figur 3.3 viser det relative antal af levendefødte, som kvindegenerationerne født 1840-1947 har nået at sætte i verden.

Figur 3.3. Antal levendefødte pr. 1.000 kvinder for kvindegenerationerne født 1840-1947.

Anm.: Antal levendefødte opgjort for de 15-44-årige.

Kilde: Matthiessen, 1970 og Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser.

Man kan iagttage, at årlige nettoreproduktionstal varierer mindre end de årlige fødselshyppigheder, fordi nettoreproduktionstallene bl.a. eliminerer de udsving, der skyldes forskydninger i aldersstrukturen med "store" og "små" årgange (sammenlign figur 3.1 og 3.2).

Men hvis man sammenligner det dårlige nettoreproduktionstal med generationsfødselstallet, forsvinder de årlige variationer næsten helt (se figur 3.3).

Figur 3.3 viser, at de kvinder, der blev født i midten af forrige århundrede, nåede at få 4,5 børn i gennemsnit, mens de kvinder, der blev født omkring år 1900, kun nåede at få omkring 2,3 børn i gennemsnit.

De kvinder, der i dag er ved at afslutte deres reproduktive periode, har nået at få 2,1 børn i gennemsnit. Der er altså kun sket et meget lille fald i fertiliteten for en periode på et halvt århundrede, selvom fødselshyppighederne og de årlige nettoreproduktionstal i samme periode udviser meget store udsving.

Man kan ikke med sikkerhed vide, om de kvinder, der i dag er i 30'erne, vil nå op på det samme antal børn som tidligere generationer af kvinder.

Det ser således ud, som om de forskellige generationer af kvinder får deres børn på forskellige tidspunkter i løbet af deres fødedygtige alder. Disse forskydninger har haft stor indflydelse på fødselstallene uden at have nævneværdig indflydelse på generationsfertiliteten.

Der er antagelig flere forklaringer på udsvingene i fødselshyppighederne og den begrænsede nedgang i fertiliteten. For det første kvindernes ændrede samfundsmæssige stilling, hvor flere og flere får en længere skole- og erhvervsuddannelse samt erhvervsarbejde. For det andet giver en udbredt brug af p-piller og anden prævention samt fri abort mulighed for at kontrollere og afstemme tidspunktet for børnefødslerne. For det tredje er kvinder i dag betydeligt ældre, når de får børn (bl.a. på grund af ovennævnte forhold). Det kan betyde, at de ikke når at få så mange børn som tidligere. Endelig for det fjerde kan den økonomiske og sociale